

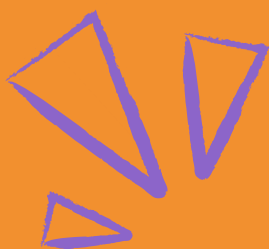

Co-funded by
the European Union

Jaunatnes starptautisko
programmu aģentūra

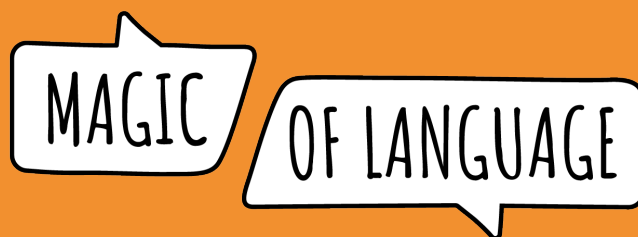
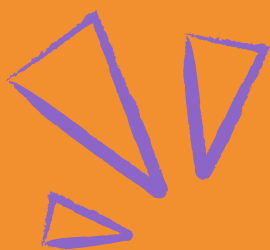
MAGIC OF LANGUAGE

MAGIC OF LANGUAGE

Ceļvedis skolotājiem

1. Nodaļa

ieskats pētījumā

leskats pētījumā

Izpratne par valodas apguves barjerām jauniešu vidū

1. Grūtības izprast valodas konceptu- daudzi jaunieši, kuri nestrādā un nemācās, (angliski- NEET) un migranti saskaras ar grūtībām aptvert valodas pamatprincipus. Šie sarežģījumi bieži vien ir pamatojami ar nepietiekamām pamatzināšanām un sarežģītu valodu apguves procesu.

2.Laika un resursu trūkums - Būtisks šķērslis ir laika trūkums, ko jaunieši var veltīt mācību procesam. Tas var būt saistīts ar personīgiem profesionāliem vai ģimenes apstākļiem. Tāpat arī šo procesu aizkavē kvalitāti mācību resursu (mācību grāmatu, tiešsaistes rīku un valodas kursu) ierobežota pieejamība.

3. Nepietiekama individuālā mācīšanās stila ievērošana: tradicionālie kursi bieži nespēj pielāgoties dažādiem mācību stiliem migrantu un jauniešu, kuri nestrādā un nemācās, vidū. Šī vispārinātā pieeja rezultējas neieinteresētībā un vilšanās sajūtā apmācāmo vidū, kuri neiederas tradicionālās valodu apguves rāmī.

1. daļa: Vēlamās mācību metodes.

1. Praktisks pielietojums ar reālās dzīves situācijām: apmācāmie izteikti dod priekšroku praktiskām un iesaistošām mācību metodēm. Aktivitātes, kas iekļauj reālas dzīves situācijas, piemēram, lomu spēles ikdienišķās situācijās, palīdz jauniešiem pielietot valodas prasmes jēgpilnā kontekstā.

2. Padziļinātas mācību metodes: padziļinātas metodes, piemēram, filmu skatīšanās, grāmatu lasīšana, iesaistīšanās diskusijās mērķvalodā, ir īpaši labvēlīgas. Šie paņēmieni uzlabo valodu apguvi, piedāvājot bagātu, kontekstā balstītu mācību pieredzi.

3. Personalizēta mācību pieredze: pielāgoti mācību plāni, kas ņem vērā indivīda izvēles, stiprās un vājās puses, ir īpaši būtiski. Personalizācija palīdz uzturēt apmācāmo interesi, pievēršot uzmanību specifiskām vajadzībām un mērķiem.

1.2. Valodas prasmju nozīmība jauniešiem, kuri nestrādā un nemācās.

Darba iespēju palielināšana: lielākā daļa jauniešu, kuri nestrādā un nemācās, un migrantu uzskata, ka valodu prasmju uzlabošanai ir tieša ietekme iegūt labākas karjeras iespējas. Valodu prasmes, jo sevišķi angļu un citas plaši izmantotas valodas, tiek uzskatītas par atslēgas elementu, kas paver plašākas nodarbinātības iespējas.

Daudzvalodības vērtība: daudzvalodība tiek augstu novērtēta globālajā darba tirgū. Darba devēji meklē kandidātus, kuri spēj efektīvi komunicēt ar dažādām komandām un klientiem, padarot daudzvalodu prasmes par nozīmīgu priekšrocību.

1.3 Motivācija un vide:

Atbalstoša mācību vide: pozitīva un iedrošinoša vide ir būtiska efektīvai valodas apguvei. Apmācāmie tiecas augstāk, kad viņi jūtas pasniedzēju un grupas biedru atbalstīti un kad viņu progress tiek ievērots un atzīmēts.

Spēļu izmantošanas loma: iekļaujot spēles valodu apguvē, ievērojami tiek veicināta motivācija un iesaiste. Tādi elementi, kā piemēram, punkti, līderu saraksts, žetoni rada nepiespiestu atmosfēru un sacensību garu, kas iedrošina nepārtrauktu mācīšanās procesu un centību.

2. daļa: Metodes un aktivitātes

Šī sadaļa izceļ efektīvas metodes un aktivitātes valodu mācīšanai, kas pielāgota migrantiem un jauniešiem, kas nestrādā un nemācās, uzsverot praktisku, padziļinātu un personalizētu pieeju. Iekļaujot projektos un izpētē balstītas metodes, suģestopēdiju (angliski - Suggestopedia), kas ir uz pozitīviem ieteikumiem balstīta mācīšanās metode, un aktivitātes, kas saistītas ar personīgu un profesionālu izaugsmi, var ievērojami veicināt valodu apguvi.

2.1 Projektos balstīta mācīšanās (PBM)

Projektos balstīta mācīšanās (PBM) (angliski - Project-Based Learning (PBL)) ir instrukciju metode, kas ļauj apmācāmajiem gūt zināšanas un prasmes ilgākā laika periodā projekta ietvaros, kas izpēta un rod atbildes uz sarežģītiem jautājumiem, problēmām vai izaicinājumiem. PBM izkopj sadarbības, kritiskās domāšanas, reālu dzīves situāciju problēmrisināšanas prasmes. Šī pieeja korelē ar jauniešu nepieciešamību pēc iesaistīšanos ikdienas dzīves notikumos.

Idejas ieviešanai praksē:

Grupu projekti: uzticēt apmācāmajiem darbu grupās, lai izpētītu un prezentētu tēmu, kas saistīta ar viņu interesēm vai karjeras mērķiem. Piemēram, projekts var iekļaut biznesa plāna veidošanu, kāda sabiedriska pasākuma organizēšanu vai mārketinga kampaņas izveidi.

Projektu idejas valodu nodarbībām:

1. Izvēlies biznesa veidu, kas balstīts uz Tavām interesēm un hobijiem. Apraksti to 4-5 teikumos. Tad izstrādā vērtību skalu profesijai un atbilstošu biznesa modeļa paraugu.
2. Izplāno izlaiduma svinības.
3. Izveido reklāmu mājas pārdošanai, izspēlē lomās sarunu ar pircēju, apspriežot cenu.
4. Uzraksti savu CV un lomās izspēlē situācijas darba intervijā
5. Izveido dzimtas koku un pastāsti par to klasei.

Pārliecinieties, ka projekts prasa mērķvalodas lietojumu komunikācijā, prezentācijāš un arī rakstiskajā saziņā. Šī padziļinātā apguve ļaus praktizēt valodu jēgpilnā kontekstā.

2.2 Izpētē balstīta mācīšanās (IBL)

(angliski - inquiry-Based Learning (IBL)) ir uz studentu vērsta metode, kas iedrošina studentus uzdot jautājumus, vadīt izpēti un atklāt tēmas padziļināti. Šī pieeja veicina zinātkāri, patstāvību, aktīvu iesaisti un sasaucas ar studenta vajadzību pēc personalizētas pieejas un iesaistīšanās.

Idejas ieviešanai praksē:

Jautājumu vadītas nodarbības: sāk nodarbības ar atvērtajiem jautājumiem, kas ir saistīti ar valodas apguves tēmu. Iedrošiniet izglītojamos izpētīt risinājumus un iepazīstināt ar saviem atklājumiem.

Izpētes aktivitātes: izveido aktivitātes, kas liek izglītojamiem pētīt reālas situācijas, izmantojot mērķvalodu.

Izpētes aktivitāšu piemērs:

Izpēti vietējo kultūru - izglītojamie izpēta vietējo kultūru, paražas, tradīcijas, intervējot vietējos iedzīvotājus, apmeklējot kultūrvēsturiskas vietas un prezentējot rezultātus ar multivides prezentācijas palīdzību.

2.3 Sugestopedija

Sugestopedija (angliski-Suggestopedia) ir Bulgārijā radīta metode, kas izmanto relaksētu, drošu vidi, iekļaujot mūziku, mākslu un pozitīvus ieteikumus, lai veicinātu mācīšanos. Tā ir vērsta uz patīkamas mācību vides radīšanu, tādējādi samazinot izglītojamo psiholoģiskos šķēršļus.

Daži metodes pamatelementi:

- Izmanto ikdienas situāciju dialogus un lomu spēles ar pārgērbšanos, pietuvinot situāciju realitātei vai teatralizēt to, tādējādi attālinoties no no ierastāš skolas vides un ikdienas konteksta. Piemēram, dialogi restorānā parasti iekļauj ēdienus, viesmīļus un ikdienas scenārijus. Papildaprīkojums (kostīmi, priekšmeti, lelles) ir plaši izmantots un atzīts par efektīvu visās vecuma grupās, ieskaitot pieaugušos.
- Atskaņo klasisko mūziku nodarbību laikā. Klasiskā mūzika tiek atskaņota, kamēr tiek mēģināti dialogi, uzlabojot noskaņojumu un samazinot uztraukumu.
- Pastāvīgi pieejami ikdienas situācijas atspoguļojoši plakāti pie sienām. Gleznu reprodukcijas ar vārdiem uz tiem, plakāti ar galvenajiem valodas uzbūves pamatprincipiem.

Idejas ieviešanai praksē:

1. **Relaksējoša vide:** iekārto telpu ar ērtām sēdvietām, maigu apgaismojumu, fona mūziku, lai radītu nomierinošu atmosfēru.
2. **Pozitīvs iedrošinājums:** izmanto uzmundrinošu valodu un pozitīvu iedrošinājumu, lai celtu izglītojamo pārliecību un samazinātu trauksmi.
3. **Izmanto lomu spēles ar papildaprīkojumu:** veido dialogus noteiktā vides izkārtojumā (darbā, uz ielas, veikalā utt.), izmantojot atbilstošu papildaprīkojumu.
4. **Izmanto plakātus pie sienām:** mācot konkrētus principus, nodrošiniet gana daudz vienkāršus un saistošus plakātus, kas tos izskaidro.

Piemērs:

Valodu apguve caur mūziku: atskaņojiet nodarbību laikā fona mūziku, izmantojiet dziesmas mērķvalodā kā mācību rīku. Izglītojamie var dziedāt līzi, analizēt dziesmu tekstus un apspriest tēmu.

2.4 Aktivitātes peronīgajai un profesionālajai izaugsmei.

Neirozīnātņu pētījumi rāda, ka pašrefleksija plānošana un pozitīvas domas par nākotni ievērojami ietekmē vispārējo pašpārliecinātību, izturību un prāta atvērtību. Jaunieši, kas nestrādā un nemācās, kā arī tie, kam mazāk iespēju bieži saskaras ar zemu pašvērtējumu, nepārliecinātību un vairāk izjūt nožēlu un negatīvas emocijas.

Iesaistīšanās uz nākotni vērstajās un pārdomas veicinošajās aktivitātēs var radīt terapeitiskas priekšrocības un sniegt vērtīgas atziņas. Šāda veida uzdevumi ir īpaši vērtīgi valodas apgūvē, kur valodai ir būtiska loma mūsu domu veidošanā un formulēšanā. Pētījumi liecina, ka strukturēts pašvērtējums un pozitīva nākotnes plānošana aktivizē smadzeņu zonas, kas atbild par izziņas kontroli, emociju regulāciju, atzinības apstrādi, tādējādi palielinot mentālo labsajūtu un izziņas prasmju elastību.

Līdz ar to, iekļaujot šīs prakses izglības un attīstības programmās, ir iespējams būtiski veicināt jauniešu ar mazāk iespējām personīgo un akadēmisko izaugsmi.

Aktivitāšu piemēri:

Pašportreta uzdevums (aprakstīt īpašības ar īpašības vārdiem): izglītojamie uzraksta un prezentē rindkopu, kurā apraksta sevi, izmantojot dažādus īpašības vārdus. Šis uzdevums palīdz pilnveidot vārdu krājumu, kas saistīts ar personīgajām īpašībām, kā arī palielina pašapziņu.

Prasmju inventarizācija (apgūst konceptus “varu” un “spēju”): izglītojamie uzskaita savas prasmes, izmantojot vārdus “varu” un “spēju”. Piemēram, “Es varu tekoši runāt anglicki.” vai “Es spēju atrisināt sarežģītas problēmas.”. Šis uzdevums akcentē izglīojamo spējas un noder arī darba intervijās.

Mērķa izvirzīšanas darbnīca (izmantojot koučinga jautājumus mērķu izvirzīšanai un lēmumu pieņemšanai): Izmanto koučinga jautājumus, lai palīdzētu jauniešiem izvirzīt personīgos un profesionālos mērķus. Piemēram, “Ko Tu vēlies sasniegt tuvākajos 6 mēnešu laikā?” vai “Kādi soļi jāveic, lai šo mērķi sasniegtu?”. Izglītojamie apspriež savus mērķus pāros vai nelielās grupās, vienlaikus sniedzot savstarpēju atbalstu un trenējot atbildības sajūtu.

2.6 Nevardarbīga komunikācija (NVC)

Nevardarbīga komunikācija (NVC) ir komunikācijas metode, kas uzsver empātiju, līdzjūtību un sapratni. Tā palīdz izglīojamiem paust viņu sajūtas un vajadzības bez konflikta, izkopjot pozitīvu un atbalstošu mācību vidi. Lietojot NVC valodu stundās izglītojamie apgūst paust savas emocijas, neradot konfliktu, kas ir būtiski, izkopjot efektīvas komunikācijas prasmes.

Valodu nodarbībās šī metode ir īpaši efektīva, jo tā tieši attiecas uz valodas pamatprincipiem - **paust emocijas, domas un vajadzības skaidri un strukturēti.**

Valoda nav tikai gramatika un vārdu krājums, tā savā pamatā ir komunikācija un saiknes veidošana. Iekļaujot NVC, studenti mācās formulēt savas emocijas un vēlmes cieņpilni un empātiski, kas uzlabo vispārējās komunikācijas prasmes.

4 Nevardarbīgas komunikācijas pamatprincipi:

- **Novērošana:** Iedrošini izglītojamos veikt neitrālus novērojumus bez vērtējuma.
- **Sajūtas:** Māci skolēniem godīgi paust savas izjūtas.
- **Vajadzības:** Palīdzi skolēniem izprast viņu vajadzības, kasir viņu sajūtu pamatā.
- **Lūgumi:** Māci skolēniem izteikt skaidrus un pozitīvus lūgumus, lai apmierinātu savas vajadzības.

Aktivitātes piemērs:

Empātijas aplis: Izglītojamie izveido nelielas grupas un praktizē NVC, daloties savos novērojumus, sajūtās, vajadzībās un lūgumos par konkrētu tēmu. Šis uzdevums veicina aktīvo klausīšanos, empātiju un cieņpilnu komunikāciju.

3. daļa: Rekomendācijas valodu centriem un pedagogiem.

3.1 Pielāgošanās individuālām vajadzībām.

Vērtēšana - lai radītu efektīvu un personaizētu valodu apguves pieredzi, sāciet ar katra studentu pašreizējo valodas prasmju līmeņa, mācīšanās stila un mērķu izvērtēšanu. Šim vērtējumam vajadzētu iekļaut:

1. **Valodas prasmju līmeni** - izmanto standartizētus vai diagnosticējošus testus, lai noteiktu izglītojamā līmeni runāšanas, klausīšanās, lasīšanas un rakstīšanas prasmēs. Vadiet mutiskas intervijas un rakstiskus testus, lai izmērītu valodas lietojuma prasmes.
2. **Mācīšanās stilu** - nosaki, kā izglītojamais vieglāk uztver informāciju: vizuāli, dzirdot, caur tausti un kustību vai lasot/rakstot. Lai noteiktu individuālo mācīšanās stilu, var izmantot dažādus rīkus, piemēram, jau gatavus testus. Veiciet novērojumus pirmo nodarbību laikā, lai ievērotu iesaistīšanās modeļus un izvēles.
3. **Mērķi** - apspried ar izglītojamiem viņu personīgos un profesionālos mērķus, kas saskatāmi ar valodu apguvi. Izprotot viņu motivāciju (piemērma, karjeras izaugsmes iespējas, akadēmiskie panākumi, sociālā integrācija), būs vieglāk pielāgot mācību pieredzi. Nosaki īstermiņa un ilgtermiņa mērķus sadarbībā ar studentiem, lai nodrošinātu skaidru un sasniedzamu atskaides punktu esamību.

Personalizēts mācību process: pamatojoties uz novērtējumu, izstrādājiēt personalizētu mācību procesu, kas atbilst katra izglītojamā īpašajām vajadzībām un vēlmēm.

Tas ietver:

1. Pielāgotu mācību programmu - izstrādājiēt mācību programmu, kas ietver materiālus un aktivitātes, kas atbilst izglītojamā interesēm un mērķiem. Piemēram, skolēnam, kas vēlas strādāt medicīnas jomā, jābūt piekļuvei medicīnas terminoloģijai un iespējamām situācijām. Iekļaujiēt dažāda veida saturu (videoklipus, tekstus, interaktīvus uzdevumus), lai pielāgotos dažādiem mācīšanās stiliem.

2. Elastīgu tempu - ļaujiēt audzēkņiem virzīties uz priekšu savā tempā. Dažiem var būt nepieciešams vairāk laika atsevišķām tēmām, bet citi var ātri virzīties uz priekšu. Izmantojiēt adaptīvās mācību tehnoloģijas, kas pielāgo grūtības pakāpi, pamatojoties uz audzēkņa sniegumu.

Plānojiēt regulārus pārskatus un novērtējumu, lai pārliecinātos, ka audzēkņi ir uz pareizā ceļa, un pēc vajadzības koriģējiēt tempu.

3. Uz mērķi orientētus projektus - integrējiēt projektus, kas atbilst izglītojamo personīgajiem un profesionālajiem centieniem. Piemēram, projekts skolēnam, kas interesējas par viesmīlību, varētu ietvert ekskursijas maršruta plānošanu un prezentēšanu mērķvalodā.

4. Atgriezenisko saiti un pielāgošanu- nodrošiniēt pastāvīgu atgriezenisko saiti un esiet gatavi pielāgot mācību metodes, pamatojoties uz audzēkņa sasniegumiem.

Galvenās stratēģijas:

Regulāra atgriezeniskā saite: veiciet regulāras pārbaudes, lai apspriestu paveikto, izaicinājumus un sasniegumus. Izmantojiet gan formatīvos (pastāvīgos), gan summatīvos (nodaļas beigās) novērtējumus.

Sniedziet objektīvu atgriezenisko saiti, izceļot stiprās puses un norādot jomas, kurās nepieciešami uzlabojumi. Veiciniet pašnovērtējumu un arī vienaudžu vērtējumu.

Metožu pielāgošana: jābūt elastīgam un gatavam mainīt mācīšanas metodes, ja dažas no tām nav efektīvas. Piemēram, ja skolēnam ir grūtības ar tradicionālajiem gramatikas vingrinājumiem, mēģiniet izmantot spēļu tipa gramatikas vingrinājumus vai kontekstuālo mācīšanos.

Iekļaujiet audzēkņu atsauksmes un vērtējumus mācību stundu plānošanā. Ja izglītojamie dod priekšroku noteiktām aktivitātēm vai tēmām, mēģiniet tās paredzēt biežāk.

3.2 Atbalstošas vides radīšana

Iedrošināšana un motivācija: atbalstošas un motivējošas vides veidošana ir ļoti svarīga, lai sekmīgi apgūtu valodu.

Darbības principi ietver:

1. Pozitīvu novērtējumu: uzslavējiet par sasniegumiem, lai arī nelieliem, lai vairotu pārliecību un motivāciju.

Izmantojiet vārdisku uzslavu, sertifikātus vai nozīmītes.

Izveidojiet apbalvošanas sistēmu, kurā audzēkņi pelna punktus vai balvas par uzdevumu izpildi, dalību klasē vai plānoto atskaites punktu sasniegšanu.

2. Iekšējo motivāciju - tā palīdz skolēniem atrast personīgo jēgu valodas apguvē. Pārrunājiet, kā valodas prasmes var uzlabot viņu personīgo un profesionālo dzīvi.

Izmantojiet reālās dzīves pielietojumus un iespējamās situācijas, kas attiecas uz skolēnu dzīvi, lai saglabātu viņu interesi un motivāciju.

Kopienas veidošana - kopības sajūtas veidošana starp audzēkņiem veicina sadarbību un atbalstu. Ieteicamo paņēmieni skaitā ir:

a) **Grupu aktivitātes** - organizējiet grupu projektus, diskusijas un spēles, kas liek skolēniem mijiedarboties un sastrādāties. Tas ne tikai uzlabo valodas prasmes, bet arī veido attiecības.

Veidojiet klasē tādu vidi, kurā izglītojamie jūtas ērti, daloties savās idejās un pieredzē.

b) **Sadarbības projekti** - uzdodiet projektus, kuros nepieciešams komandas darbs, piemēram, grupveida prezentācija vai piedalīšanās debatēs. Šīs darbības veicina piederības sajūtu un darbošanos komandā.

Izmantojiet tiešsaistes platformas, lai veicinātu sadarbību starp audzēkņiem, it īpaši, ja viņi nevar tikt klātienē.

Mentorings - audzēkņu sadarbība ar skolotājiem mentoriem vai valodu studiju biedriem sniedz papildu atbalstu un vingrināšanās iespējas.

Šādas metodes iekļauj:

Mentoru iesaisti - salieciet pārī audzēkni ar pieredzējušāku vienaudzi vai prasmīgu valodas lietotāju, kurš var sniegt norādījumus, vingrināties sarunās un sniegt atgriezenisko saiti. Lai nodrošinātu labu saderību, veidojot pārus, ņemiet vērā izglītojamo mērķus un personības.

2.Regulāras tikšanās - mudiniet mentorus un audzēkņus regulāri tikties klātienē vai virtuāli. Šajās tikšanās reizēs var pievērsties konkrētām valodas prasmēm, informācijas apmaiņai par kultūras tēmām vai paveiktā un problēmu apspriešanai. Sniedziet mentoriem vadlīnijas un resursus, lai palīdzētu viņiem efektīvi atbalstīt savus audzēkņus.

3.Vienaudžu atbalsta grupas - veidojiet nelielas vienaudžu atbalsta grupas, kurās audzēkņi var mācīties kopā, dalīties pieredzē un palīdzēt cits citam pārvarēt grūtības. Periodiski mainiet grupas dalībniekus, lai dotu iespēju studentiem mijiedarboties ar dažādiem vienaudžiem un paplašināt savu mācīšanās tīklu.

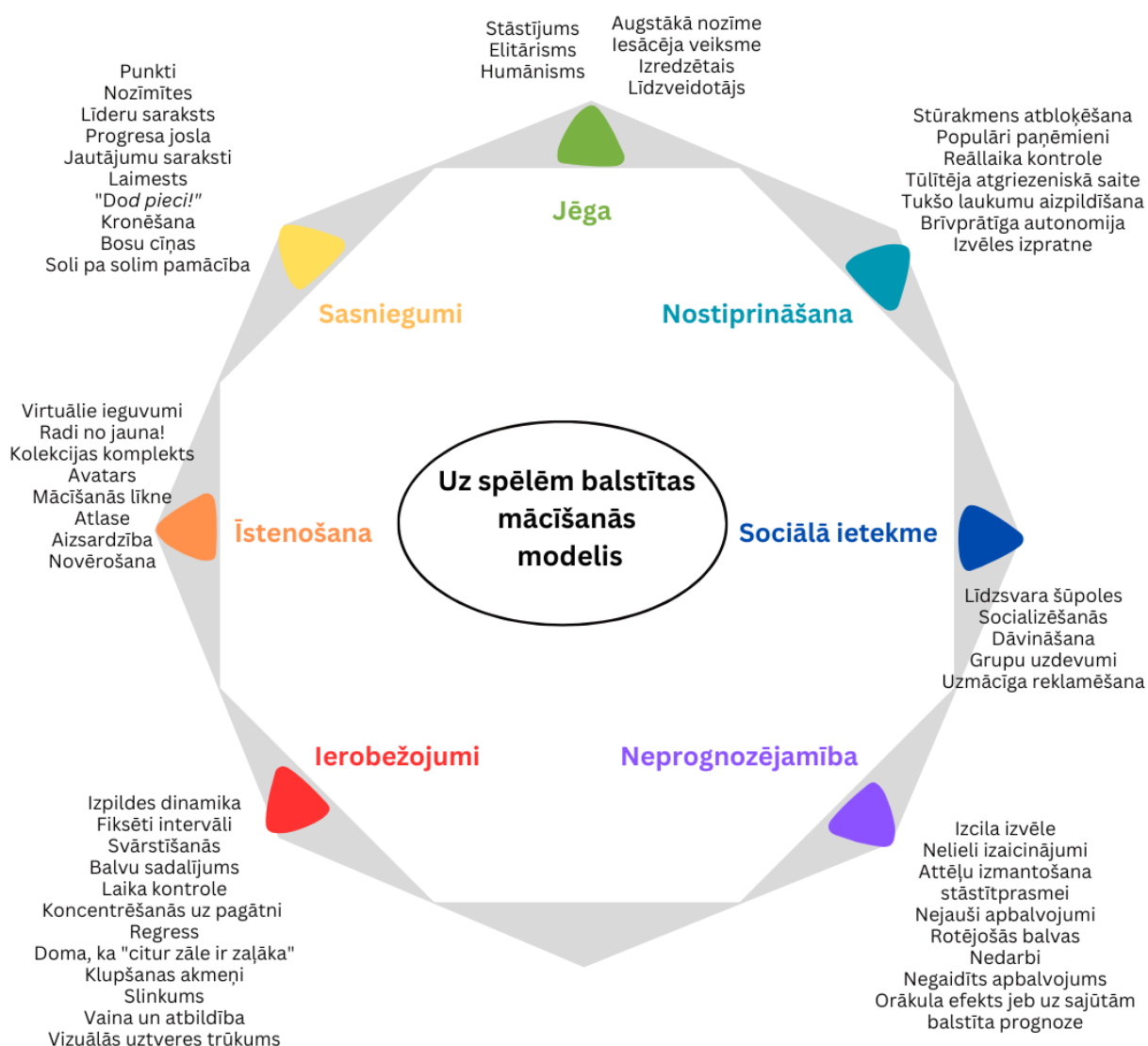

4. daļa: Spēles paņēmieni (Gamification) izmantošana, lai uzlabotu mācīšanos.

Spēles elementu izmantošana ir ietekmīgs paņēmieni kopums, lai veicinātu iesaistīšanos un motivētu apgūt valodu.

Pielietojot Spēļu sistēmas modeli (Octalysis Framework), pedagogi var radīt līdzsvarotu un efektīvu spēļu tipa mācību procesu.

Spēļu sistēmas modeli veido 8 galvenie ietekmējošie faktori. Lūk, kā katru no tiem var integrēt valodu apguves aktivitātēs:

Modeļa autors: Yu-Kai Chou.

1. Episkā nozīme un aicinājums

Aktivitāte: Valodas vēstneši

Mērķis - piešķirt skolēniem mērķvalodas vēstnieku lomas, kuras izpildot viņi veicina kultūras izpratni un valodas lietošanu skolas kolektīvā.

Īstenošana - izveidojiet uzdevumus, kas skolēniem jāveic, piemēram, jāorganizē kultūras pasākums, jāstāsta tradicionāls stāsts vai jāmāca valodas pamatfrāzes vienaudžiem. Atzīstiet un novērtējiet viņu centienus, piešķirot sertifikātus vai nozīmītes.

2. Izpilde un sasniegumi

Aktivitāte: Valodas apguves nozīmītes

Mērķis - apbalvot skolēnus par valodas sasniegumiem.

Īstenošana - izveidot nozīmīšu sistēmu dažādiem runāšanas, rakstīšanas, klausīšanās un lasīšanas prasmju līmeņiem. Studenti var nopelnīt nozīmītes, izpildot viktorīnas, piedaloties diskusijās vai rakstot esejas. Attēlojiet progresu klases līderu tabulā.

3. Radošuma un atgriezeniskās saites veicināšana

Aktivitāte: Valodu projekti

Mērķis - veicināt radošumu, izmantojot projektus, kuros nepieciešams lietot mērķ- valodu.

Īstenošana - uzdodiet projektus, piemēram, īsfilmas veidošanu, ceļojuma brošūras izstrādi vai komiksu veidošanu. Nodrošiniet nepārtrauktu atgriezenisko saiti un iespēju veikt savstarpēju vērtēšanu, lai veicinātu mācīšanos un radošumu.

4. Īpašnieks un pārvaldība

Aktivitāte: Digitālās valodu mapes

Mērķis - ļaut skolēniem uzņemties atbildību par savu mācību procesu.

Īstenošana - lieciet skolēniem izveidot un uzturēt digitālās mapes, kurās atspoguļots viņu darbs, sasniegumi un pārdomas. Ietveriet uzdevumus, audioierakstus un videoierakstus. Mapes var rādīt vecākiem un vienaudžiem.

5.Savstarpējā ietekme un saistības

Aktivitāte: Valodas apguves pulciņi

Mērķis - veicināt kopības sajūtu un vienaudžu atbalstu.

Īstenošana - sagrupējiet skolēnus nelielos mācīšanās pulciņos, kuros viņi var sadarboties, veicot uzdevumus, vingrināties sarunvalodas jomā un atbalstīt viens otra panākumus. Papildu mijiedarbībai un sadarbībai izmantojiet sociālo mediju grupas vai tiešsaistes forumus.

6. Ierobežojumi un nepacietība

Aktivitāte: Izpildes laika ierobežojumu radītie izaicinājumi

Mērķis- radīt aizrautības un nozīmīguma atmosfēru, izpildot konkrētos mācīšanās uzdevumus.

Īstenošana- ieviesiet iknedēļas valodas apguvi veicinošus izaicinājumus, kas ir pieejami tikai ierobežotu laiku, piemēram, vārdu bites, gramatikas sprintus vai runāšanas maratonus. Piedāvāriet balvas tiem, kas uzrādījuši labākos rezultātus, vai tiem, kas uzdevumus izpildījuši noteiktajā laikā.

7. Neprognozējamība un zinātkāre

Aktivitāte: Noslēpumainās valodas kastes

Mērķis - rosināt zinātkāri un iesaistīt skolēnus.

Īstenošana - izmantojiet noslēpumainas kastes, kurās ir ar valodu saistīti uzdevumi vai ar kultūru saistīti priekšmeti.

Skolēniem jāizpilda uzdevumi, lai atklātu nākamās kastes saturu.

Uzdevumi varētu būt mīklu risināšana, frāžu tulkošana vai kultūras tradīciju izpēte.

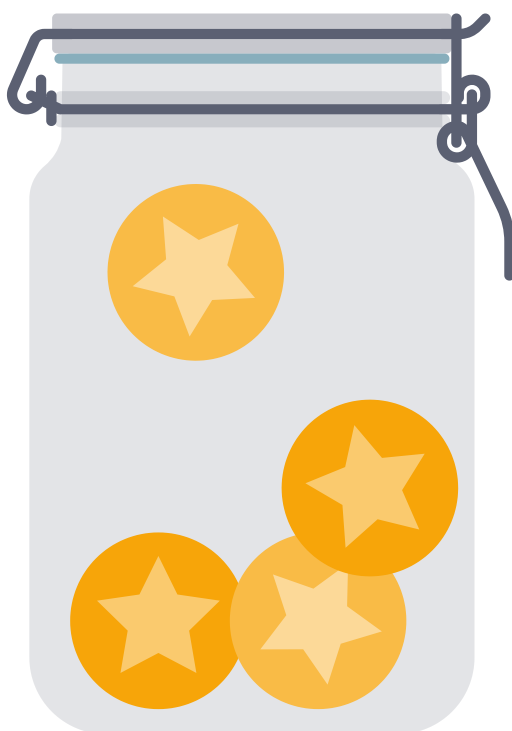
8. Zaudējumi un izvairīšanās .

Aktivitāte: Apmeklējums un atlīdzība par dalību

Mērķis - veicināt pastāvīgu dalību un apmeklējumu

Īstenošana - izveidojiet punktu sistēmu, kurā skolēni saņem punktus par stundu apmeklēšanu, piedalīšanos aktivitātēs un uzdevumu izpildi. Punktus var nomainīt pret balvām, piemēram, papildu kredītpunktiem, atļauju nepildīt kādu mājasdarbu vai ar valodu saistītām balvām.

Integrējot šos elementus valodu apgūvē, skolotāji var radīt dinamisku un motivējošu vidi, kas veicina gan personīgo, gan akadēmisko izaugsmi.

Aktivitātes piemērs

Aktivitātes nosaukums: Valodas meistarības nozīmītes

Klase: 6-12

Mācību laiks: pastāvīgi visa mācību gada garumā

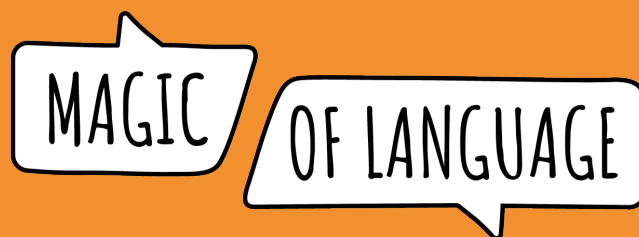
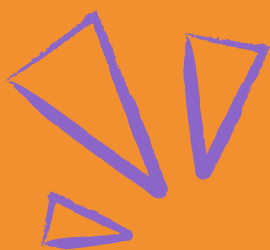
Sagatavošanās: izveidot nozīmīšu sistēmu, izstrādāt kritērijus nozīmīšu iegūšanai, noformēt klases līderu tablo.

Instrukcijas:

1. Iepazīstiniet klasi ar žetonu sistēmu.
2. Izskaidrojiet katras nozīmītes iegūšanas kritērijus.
3. Iedrošiniet skolēnus strādāt, lai nopelnītu nozīmītes, veicot attiecīgus uzdevumus.
4. Regulāri atjauniniet klases līderu tablo un priecājieties par sasniegumiem.

Materiāli: Digitālās nozīmītes, līderu tablo displejs, uzdevumu saraksti, progresa izsekošanas rīki.

MAGIC OF LANGUAGE

2. nodaļa: Karjeras perspektīvas un ekonomiskās iespējas

Nelabvēlīgā situācijā esošu jauniešu karjeras izredzes un ekonomiskās iespējas.

1.daļa: Profesionālā izglītība un mūžizglītība, lai veicinātu jauniešu nodarbinātības iespējas un iekļaušanos sabiedrībā.

2.1.1. Kas ir karjeras izglītība?

Saskaņā ar Eiropas Izglītības fonda datiem

"Karjeras izglītība ir labi organizēti mācīšanās pasākumi, kuru mērķis ir attīstīt indivīdu profesionālās prasmes.

Mūžizglītības profesionālās orientācijas pakalpojumi ir paredzēti, lai atbalstītu jebkura vecuma cilvēkus un viņu ģimenes jebkurā dzīves posmā, lai viņi varētu izdarīt izglītības, apmācības un profesionālo izvēli un veikt savu darbu (karjeras vadības prasmes) "*.

*Avots: <https://www.etf.europa.eu/en/what-we-do/career-guidance>

Šķiet, ka atšķirība starp tām abām nav būtiska, tomēr starp karjeras izglītību un mūžizglītību/apmācību ir neliela atšķirība.

Karjeras izglītība galvenokārt koncentrējas uz profesionālo izaugsmi, par prioritāti izvirzot individuālo izaugsmi un profesionālās izaugsmes iespējas, kā arī spēju pašam pieņemt apzinātus lēmumus un rīkoties, lai sasniegtu savus profesionālos mērķus.

Viens no ES mērķiem izglītības sistēmās ir novērst priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu un veicināt vienlīdzīgas iespējas un profesionālās karjeras izredzes arī jauniešiem, iepazīstinot viņus ar darba tirgus vajadzībām, nepieciešamajām prasmēm un veicinot kritiskās domāšanas un lēmumu pieņemšanas prasmju nozīmi.

Savukārt mūžizglītības profesionāla vadība un mācīšanās iespējas ir atbalsts tiem, kas vēlas pilnveidot savas personīgās un profesionālās prasmes.

Ne vienmēr tā ir tieši saistīta ar viņu profesiju, bet mūžizglītība var būt vērsta uz viņu interesēm un personīgajām vajadzībām.

Mūžizglītības pamatā ir brīva griba un pašmotivācija.

2.1.2. Uz karjeras izglītību vērstas prasmes

Pirmkārt, karjeras izglītība ir pats pirmais posms, iepazīstinot jauniešus un pieaugušos ar darba karjeras iespējām, globālā tirgus vajadzībām un prasībām savu profesionālo mērķu sasniegšanai. Kvalitatīvas karjeras izglītības nodrošināšana var būt spēcīgs motivējošs faktors, lai arī nākotnē izraisītu interesi un motivāciju mācīties visa mūža garumā.

Tā ļauj viņiem apzināties personīgās prasmes, kas varētu noderēt, izvēloties savu profesionālo ceļu.

Svarīgākās karjeras izglītībā attīstītās prasmes ir:

- kritiskā domāšana
- lēmumu pieņemšanas prasme
- lasīt/rakstīt prasme un klausīšanās prasme
- sarunu veidošanas prasme
- pašmotivācijas prasme
- vadības prasme (tai skaitā pašvadība)
- psiholoģiskā noturība un prasme ievērot uzvedības normas jeb etiķeti

Attīstot šo prasmju kopumu agrīnā un pusaudžu vecumā, jaunieši piestrādā pie savas iekšējās motivācijas, tiecoties pēc tā, kas viņiem ir vislabākais, un iesaistās sabiedriskā darbībā.

Par to var domāt kā par šaha spēli - jābūt gatavam zināt vismaz 3 soļus uz priekšu, novērtēt situāciju, plānot un pārvaldīt savu stratēģiju.

Ilgtermiņā šis prasmju kopums paver durvis motivācijai un interesei par mūžizglītību un spējai izlemt, kādi uzlabojumi ir nepieciešami, lai sasniegtu mērķus, tādējādi samazinot priekšlaicīgi skolu pametušo un bezdarbnieku skaitu.

2.1.3. Nepieciešamās uzņēmējdarbības prasmes

Lai pierādītu iepriekšminēto prasmju nepieciešamību, aplūkosim ERASMUS+ projekta "Talk retail" (2021-1-ITO2-KA220-ADU-000026600) pētījumu, kurā tika aptaujāti vairāk nekā 100 uzņēmēji no 5 valstīm, lai apkopotu 10 svarīgākās uzņēmējdarbības prasmes.

Tās bija šādas:

- 1) Vārdu krājums mērķvalodā
- 2) sociālo tīklu izmantošana
- 3) prasme izteikties mērķvalodā
- 4) mutvārdu valodas uztvere un izpratne
- 5) prasmīga interneta vietņu izmantošana
- 6) pacietība
- 7) kultūras un ētikas izpratne
- 8) problēmu risināšanas prasme
- 9) rakstu valodas apguve
- 10) efektīvi uzstāšanās paņēmieni.

(<https://talkretail.infoproject.eu/wp-content/uploads/2023/02/International-Report-short-version-ENG.pdf>, 2022)

No iepriekš minētā prasmju saraksta redzams, ka visas šīs prasmes ir tieši saistītas ar valodu un sociālajām prasmēm, un lielākā daļa no tām ir tieši saistītas ar lasīt/rakstīt prasmi un valodas lietošanas prasmi, kas veicina komunikācijas prasmes - ne tikai lasīšanu, rakstīšanu un klausīšanos, bet arī kultūras daudzveidības atzīšanu, sociālās prasmes, ķermeņa valodu un sarunvedību.

Otrkārt, spēju izprast situāciju un atpazīt kultūras, ētikas un sociālos apstākļus.

Šī prasme prasa spēju kritiski domāt, noteikt un novērtēt situācijas globālā kontekstā, nevis paļauties tikai uz redzamajiem komunikācijas elementiem.

Lēmumu pieņemšanas prasmes ir katra procesa šķērsgrīzums. Lai pieņemtu pamatotu lēmumu, nepietiek tikai ar valodas prasmēm, ir nepieciešamas visas iepriekš minētās spējas, lai veiksmīgi komunicētu ar citiem, tādējādi uzlabojot savas iespējas izvirzīt un sasniegt mērķus.

Digitālās prasmes 21. gadsimtā, lai gūtu lielākus panākumus, ir būtiski apgūt, jo pēdējos desmit gados uzņēmumi ir ieviesuši dažādas digitālās inovācijas un metodes, lai atvieglotu norises, tādējādi veidojot efektīvāku darba procesu. Digitālās tehnoloģijas ļauj arī padziļināti analizēt uzņēmējdarbības gaitu un klientu plūsmu.

Tas arī ļauj darba vidē ieviest videi draudzīgu praksi. Svarīgākie elementi veiksmīgai digitālo prasmju apguvei ir lasīt un rakstīt prasme un vairumā gadījumu arī svešvalodu zināšanas, īpaši angļu valodas zināšanas.

Labas digitālās prasmes apvienojumā ar vispārējām lasīt/rakstīt prasmēm un angļu un/vai citas svešvalodas zināšanām ļaus viņiem būt labāk informētiem un piekļūt lielākai informācijai, tādējādi palielinot viņu personīgās un profesionālās iespējas.

2. daļa: Digitālo prasmju nozīme valodu apguvē

2.2.1. Digitālās prasmes

Saskaņā ar ES digitālo prasmju politiku “ Eiropā vairāk nekā 90 % ieņemamo amatu ir nepieciešamas pamatlīmeņa digitālās zināšanas, tāpat kā lasīt/rakstītprasme un matemātiskās prasmes. Digitālo tehnoloģiju izmantošana izplatās visās nozarēs, sākot ar uzņēmējdarbību, turpinot ar transportu un pat lauksaimniecībai. Tomēr aptuveni 32 % eiropiešu trūkst digitālo pamatprasmju, tai skaitā 37 % strādājošo”.*

(<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/digital-skills> , 10/10/2023)

Kā redzams no iepriekš minētā “Talk retail” projekta statistikas datiem, digitālās prasmes ir viena no galvenajām sastāvdaļām darba tirgū, pēc uzņēmēju domām, tomēr nepietiek tikai ar prasmi ieslēgt ierīci vai to pieslēgt strāvas avotam. Lai gudri izmantotu digitālos rīkus un inovācijas, ir nepieciešamas daudzas citas prasmes.

2.2.2. Kas jāsaprot ar jēdzienu- digitālās prasmes?

Saskaņā ar UNESCO “ Digitālās prasmes tiek definētas kā virkne prasmju izmantot digitālās ierīces, komunikācijas lietojumprogrammas un tīklus, lai piekļūtu informācijai un rīkotos ar to. Tās ļauj cilvēkiem radīt un kopīgot digitālo saturu, sazināties un sadarboties, kā arī risināt problēmas, lai efektīvi un radoši sevi realizētu dzīvē, mācībās, darbā un sabiedriskās aktivitātēs kopumā.” (...).

Lai pilnvērtīgi darbotos vienotajā ekonomikā un sabiedrībā, digitālajām prasmēm ir jāfunkcionē kopā ar citām spējām, piemēram, teicamu lasīt/rakstītprasmi un matemātiskajām prasmēm, kritisko un inovatīvo domāšanu, prasmi risināt sarežģītas problēmas, spēju sadarboties un sociāli emocionālajām kompetencēm. “*.” (<https://www.unesco.org/en/articles/digital-skills-critical-jobs-and-social-inclusion> , 20/04/2023)

Kā redzams, digitālās prasmes ietver ne tikai tehniskās prasmes, bet arī personiskās pamatprasmes un dažas modernākas prasmes, kā piemēram, sadarbību un komunikāciju. Tādējādi var secināt, ka ka bez valodu prasmēm būtu grūti sasniegt maksimālo rezultātu. Pamatojoties uz ES publikāciju “Digitālās prasmes ES: Pārskats”. (<https://data.europa.eu/en/publications/datastories/digital-literacy-eu-overview> , 6/12/2023),

Aptuveni 65% respondentu uzskata, ka līdz 2030. gadam digitālajām tehnoloģijām būs liela nozīme attālinātā darbā, ~70% respondentu tic, ka tās ietekmēs iesaistīšanos demokrātiskajā dzīvē (balsošana, uzticamas informācijas meklēšana u.c.) un piekļuvi izglītības un apmācības iespējām, savukārt vairāk nekā 80% ir pārliecināti, ka tās būtiski ietekmēs saikni ar radiniekiem un draugiem.

2.2.3. Lasītprasmes un rakstītprasmes nozīme

Lai attīstītu digitālās prasmes, nepieciešamas tehniskās un savstarpējās komunikācijas prasmes. Kā redzams no pētījuma rezultātiem, digitālās prasmes arvien vairāk ietekmē ne tikai pilsonisko aktivitāti un profesionālo dzīvi, bet arī personīgo dzīvi, jo cilvēki mēdz vairāk ceļot un strādāt vai studēt ārzemēs. Tāpēc nepieciešamība sadarboties daudzos gadījumos pamatojas uz zināšanām, kā izmantot digitālos rīkus, tehniskās ierīces un prasmi lasīt un rakstīt, jo īpaši angļu valodā.

Tomēr nevajadzētu pārāk zemu novērtēt dzimtās valodas nozīmi.

Kāpēc?

Pirmkārt, dzimtā valoda ir valoda, kurā cilvēkam vajadzētu justies ērti un kurā viņš var izteikt savas visdziļākās bažas, otrkārt, tā atvieglo saziņu starp paaudzēm. Daudzās valstīs cilvēki vecumā virs 50 gadiem neprot svešvalodas vai ar tām saskaras ar grūtībām, tomēr viņiem joprojām ir nepieciešamība sazināties ar ģimeni vai draugiem ārzemēs.

Šī joprojām ir niša jauniešiem- lai viņi attīstītu tādas komunikācijas prasmes, kas ne tikai atvieglotu digitālo rīku izmantošanu vecākajām paaudzēm, bet arī viņiem pašiem, to izskaidrojot uzmanīgi un pacietīgi.

2.2.4. Mākslīgais intelekts(AI) un tehnoloģiju attīstība

Mākslīgais intelekts ir daļa no mūsu dzīves jau vairākus gadus, bet tikai pēdējos gados mēs esam sākuši pamanīt tā ietekmi uz mūsu paradumiem un ikdienas darbībām.

. Mākslīgais intelekts ir spēcīgs rīks, kas ievērojami samazina mūsu darba slodzi un darba apjomu, tomēr pirms mākslīgā intelekta ģenerēto rezultātu faktiskās izmantošanas vēl ir nepieciešama pārskatīšana, īpaši attiecībā uz mazajām valodām, piemēram, latviešu un bulgāru.

Lai gan šķiet viegli uzdot mākslīgajam intelektam veikt dažus uzdevumus, tomēr lietotājam ir nepieciešamas īpašas prasmes - skaidri definēt uzdevumu, mērķauditoriju, gaidāmos rezultātus.

Mākslīgais intelekts var ģenerēt saturu, taču lietotājam ir jāpieņem galīgais lēmums, vai tas atbilst viņa vajadzībām, pareizajam tonim un stāsta to, ko viņš vēlas pastāstīt.

Jā, tehniski inovācijas var palīdzēt, tomēr kritiskās domāšanas prasmes, valodas un lasīt/ rakstīt prasme, spēja analizēt un šķirot nepieciešamo un uzticamu informāciju joprojām ir lietotāja ziņā, īpaši, ja tā nav sagatavota mērķvalodā.

Saziņa ar tehnoloģiju jauninājumiem arī ir saziņas veids, kurā lietotājam ir jābūt pēc iespējas precīzākam, lai visīsākajā laikā iegūtu vislabākos rezultātus.

2.2.5. Profesionālās karjeras iespējas un digitālās prasmes

21. gadsimtā ir daudz sasniegumu un inovāciju, tostarp arī izglītības nozarē. Tehnoloģiju attīstība ir tik strauja, ka izglītības sistēmām ir jātiek galā ar biežām un dažkārt pat diezgan krasām izmaiņām praksē.

Tas ir būtisks izaicinājums, jo īpaši vecākajiem pedagogiem, kuri bieži nevēlas vai nespēj pielāgoties jaunām pieejām, jo īpaši digitālajām inovācijām, bet tādējādi ietekmējot savas karjeras iespējas.

Kas attiecas uz jaunāko paaudzi, tai tiešām ir labākas digitālās prasmes, tomēr būtu jāņem vērā digitālo tehnoloģiju jēgpilna izmantošana.

Tiešsaistes vide mūsdienās piedāvā ārkārtīgi daudz interaktīvu iespēju - studijas citās valstīs, virtuālus ceļojumus, iedziļināšanos 4D vidē, lai izprastu vēsturi, 3D modeļu veidošanu, lai pārbaudītu idejas praktiskumu, un tā tālāk.

Šīs prasmes varētu būt papildu motivācija jaunākajiem audzēkņiem, lai veicinātu viņu radošumu, radītu interesi par tehnoloģijām, valodām un jebkuru citu mācību priekšmetu, parādot to no praktiskās puses.

Projekta “Valodas maģija” aptauja liecina, ka galvenie aspekti, kas kavē mācību procesu, ir laika plānojums, grūtības izprast tēmu un intereses trūkums. Visās partnervalstīs audzēkņi uzsver nepieciešamību pēc mūsdienīgiem metodiskajiem materiāliem un lielākas interaktivitātes un spēles veida aktivitātēm, kā piemēram, simulācijas, reālās dzīves piemēri, ne tikai teorētiskās zināšanas vien.

Jauniešuprāt, uz kompetencēm balstīts mācību process uzlabotu viņu profesionālās karjeras iespējas un kritiskās domāšanas prasmes, kā arī spēju pieņemt pamatotus lēmumus.

3. daļa: Uz karjeru balstītas mācīšanās (CBL) inovācijas partnervalstīs

Uz profesionālo karjeru balstīta mācīšanās vēl tikai veidojas. Pamatojoties uz mūsu pētījumu, jāsaņem, ka, lai gan ir materiāli, kurus varētu uzskatīt par profesionālās izglītības resursiem, lielākoties tie neatbilst realitātei.

Šajā nodaļā atradīsiet dažus no modernākajiem inovatīvajiem un vērtīgākajiem resursiem no partnervalstīm:

1. Гл. ас. д-р Ваня Ганева, СА „Д. А. Ценов” – Свищов.

СОЦИАЛНО ВКЛЮЧВАНЕ ЧРЕЗ РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНОТО ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО. https://dlib.uni-svishtov.bg/bitstream/handle/10610/3058/n20_174_tom1Konf_80%20tom%201.pdf?sequence=1&isAllowed=y

2. **EduCompass.** My career path, board game for 6-12 years old children. <https://edu-compass.com/en/game/>

3. **Erasmus+ project**, 2020, "Future literacy as an ongoing way" <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/projects/search/details/2020-1-DE03-KA229-077311>

4. **Erasmus+ project** "Education is key", 2023, <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/projects/search/details/2022-2-LV01-KA210-ADU-000099955>

5. **GameStorming.** <https://gamestorming.com/>

6. **Drošs Internets.** <https://drossinternets.lv/lv>

7. **Solve for tomorrow Baltics**

<https://www.solvefortomorrowbaltics.com/lv/>

8. **VIAA, Izglītības un karjeras speciālistiem.** Karjeras izglītības materiāli. https://www.viaa.gov.lv/lv/metodiskie-materiali?utm_source=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F

9. **Metodiskie karjeras materiāli.**

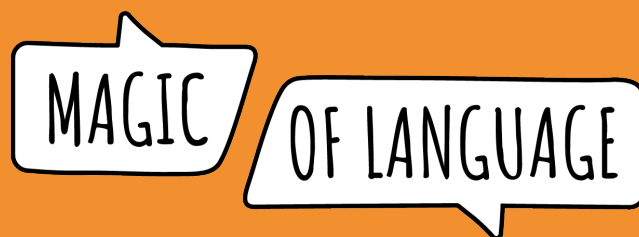
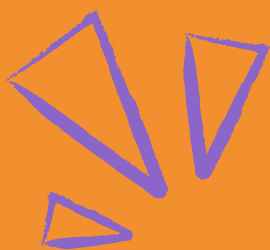
<https://karjerasmateriali.lv/metodiskie-materiali-karjeras-attistibai/>

10. **Pedagogu veidoti karjeras izglītības resursi un sadarbības iespējas.** <https://karjerasmateriali.lv/>

11. **Octalysis Gamification framework:**

<https://yukaichou.com/gamification-examples/octalysis-complete-gamification-framework/>

MAGIC OF LANGUAGE

3. nodaļa: Pieejama izglītība un profesionālā apmācība

Pieejama izglītība un profesionālā apmācība

Ievads

Pēc kritiskās domāšanas un lēmumu pieņemšanas prasmju izpētes valodu apgūvē (1. nodaļa) un nodarbinātības un sociālās iesaistīšanās izpētes, izmantojot digitālās prasmes (2. nodaļa), 3. nodaļā uzmanība pievērsta pieejamai izglītībai un profesionālai pilnveidei.

Šīs nodaļas mērķis ir sniegt vispusīgu izpratni par to, kā izglītības praksi var pielāgot, lai apmierinātu ārpus mācību iestādēm un ārpus darbavietām esošo jauniešu un migrantu vajadzības, nodrošinot, ka valodu apguve ir visiem pieejama un efektīva.

Šajā nodaļā izcelta partnervalstu labā prakse, izklāstīti konkrēti gadījumi, situācijas ar praktiskiem risinājumiem un uzsvērtā digitālo rīku un izglītojošo spēļu nozīme.

Balstoties uz iepriekš aplūkotajiem kritiskās domāšanas, lēmumu pieņemšanas un digitālās kompetences principiem, šīs nodaļas mērķis ir izveidot sistēmu, kas veicina pieejamu, iesaistošu un vienlīdzīgu valodu mācību vidi.

1. daļa: Pieejamas izglītības īstenošanas labās prakses piemēri partnervalstīs

1.1 Labās prakses piemēru apskats

Plašai sabiedrībai pieejamās izglītības apguves pieredzei ir izšķiroša nozīme iekļaujošas mācību vides radīšanā. Šī pieredze nodrošina, ka visiem izglītojamajiem neatkarīgi no viņu izcelsmes vai spējām ir vienlīdzīgas iespējas gūt rezultātus. Īrijas piemēri ietver iekļaujošu mācību metožu integrāciju, atbalsta pakalpojumus un tehnoloģiju izmantošanu dažādo mācību vajadzību apmierināšanai.

1.2 Labās prakses piemēri

ĪRIJA

Īrijā ir īstenoti vairāki veiksmīgi prakses pasākumi, lai uzlabotu izglītības pieejamību:

Iekļaujošas mācību metodes

Skolās un mācību centros izmanto diferencētu apmācību, lai apmierinātu dažādas izglītojamo vajadzības. Tas ietver dažādus mācību stilus, vizuālās, audiālās un kinestētiskās mācīšanās paņēmieni izmantošanu un individualizēta atbalsta sniegšanu.

Atbalsta pasākumi

Iestādes piedāvā dažādus atbalsta pakalpojumus, piemēram, konsultācijas, tulkošanas iespējas un padomdevēju programmas, lai palīdzētu nestrādājošajiem un ārpus mācību procesa esošajiem jauniešiem un migrantiem integrēties jaunajā mācību vidē.

Tehnoloģiju integrācija

Palīgtehnoloģiju, kā piemēram, ekrāna lasītāju un teksta pārveidošanas programmatūras, izmantošana palīdz studentiem ar invaliditāti piekļūt izglītības saturam. Tiešsaistes mācību platformas nodrošina pielāgotas mācīšanās iespējas tiem, kuri nevar apmeklēt klātienē nodarbības.

LATVIJA

Iekļaujošas mācību metodes

Latvijā ir ieviesta izglītības programma "Skola 2030", kurā iekļaujošā izglītība tiek uzskatīta par nozīmīgu pavērsienu mūsdienu izglītības sistēmā. Lai gan pati ideja ir cēla, galvenā problēma ir tā, ka, neraugoties uz nodrošinātajiem materiāliem, pedagogiem trūkst praktisku zināšanu un pieredzes, kā strādāt iekļaujošā vidē. Jāņem vērā arī tas, ka joprojām ir saglabājusies postpadomju domāšana, ka bērniem ar īpašām vajadzībām un/vai mācīšanās grūtībām nevajadzētu apmeklēt vispārējās izglītības iestādes, bet gan specializētās skolas.

Atbalsta pasākumi

Lai gan sistēma mainās, pedagogiskais personāls noveco un jaunie skolotāji bieži vien nespēj tikt galā ar darba apstākļiem, retos gadījumos tiek nodrošināts mentors vai skolotāja palīgs. Aptuveni 51 % darbinieku ir vecāki par 50 gadiem vai pensionāri, tāpēc jo īpaši lauku apvidos visbiežāk vērojama nespēja nodrošināt nepieciešamos izglītības pakalpojumus, jo skolotāju un asistentu trūkums ir būtisks.

Tehnoloģiju ieviešana

Latvijas jauniešu digitālās prasmes ir samērā augstas, jo pamatzināšanas tiek iegūtas jau agrā vecumā, daudzās pirmsskolas izglītības iestādēs un ārpussskolas nodarbībās tiek apgūta robotika, bez tam - programmēšana un IT pamatzināšanas ir obligātas skolās. Skolas ir nodrošinātas ar jaunām mācību tehnoloģijām, piemēram, viedajām tāfelēm. Pandēmijas laikā valdība sāka nodrošināt skolas ar klēpj datoriem, bet dažas izglītības iestādes stundās izmanto planšetdatorus, lai padarītu mācību procesu interaktīvāku. Šajā pašā laikā digitālās prasmes jau ir kļuvušas obligātas absolventiem, jo daži eksperimentālie eksāmeni jau tiek veikti elektroniski.

Iekļaujošās mācīšanas metodes

Iekļaujošās mācīšanas metodes Bulgārijā ir vērstas uz katra bērna veiksmīgu iekļaušanu un pastāvīgu darbību izglītības sistēmā. Pasākumi aptver 25 000 bērnu ar īpašām mācīšanās vajadzībām (SEN), šie bērni mācās vispārizglītojošajās skolās. Šie pieeja ietver diferencētu apmācību, individualizētus atbalsta plānus un skolotāju resursu izmantošanu, lai nodrošinātu, ka visi studenti neatkarīgi no viņu spējām saņem atbilstošu atbalstu, lai gūtu panākumus gan akadēmiskajā, gan sociālajā jomā.

Atbalsta pasākumi

Bulgārijā darbojas vairākas inovatīvas atbalsta struktūras, kuru pienākums ir veicināt valodu apguvi, it sevišķi jauniešiem, kuri nestrādā un nemācās, kā arī migrantiem.

Viena iedarbīga mācību metode ir projektos balstīta mācīšanās(PBL), kuras apguves laikā audzēkņi iesaistās tādos grupu projektos, kuri atbilst viņu interesēm vai profesionālās karjeras mērķiem, kā piemēram, biznesa plānu rakstīšana, pasākumu organizēšana vai mārketinga kampaņu veidošana.

Izmantojot šo metodi, audzēkņiem jāpiedalās tādās aktivitātēs kā CV uzrakstīšana, lomu spēle "Darba intervija", ģimenes koka izveidošana un prezentācija grupā, tādējādi izmantojot valodu prasmes jēgpilnās darbībās.

Cita pieeja ir- izpētē balstīta mācīšanās (IBL), kurā nodarbība sākas ar atvērtiem jautājumiem, kuri studentus mudina izpētīt un prezentēt savus atklājumus, tādējādi veicinot zinātkāri un aktīvu darbošanos. Piemēram, studenti varētu pētīt vietējo kultūru - ar interviju un multimediju starpniecību.

Bez tam ir suģestopedija, bulgāru izstrādāta metode, kas veicina mācīšanos, izmantojot relaksētu, drošu vidi, iekļaujot mūziku, mākslu un pozitīvus ieteikumus.

Šo metodi izmantojot, tiek lietota tāda aktivitāte kā lomu spēle(ar kostīmiem), nodarbību laikā izmantojot klasisko mūziku, darbojoties ar plakātiem un reālās dzīves priekšmetiem izdekorētā nodarbību telpā, lai audzēkņi maksimāli iejustos situācijā.

Tehnoloģiju integrācija

Lai bagātinātu mācīšanās pieredzi, Bulgārijā tehnoloģiju integrācija valodu apguvē ietver tiešsaistes platformu, virtuālo klašu un izglītības lietotņu izmantošanu. Tādas iecienītas platformas kā Duolingo, Babbel un Memrise piedāvā interaktīvus uzdevumus, spēles elementus un sava progresu izsekošanu, ļaujot studentiem iesaisties paš-vadītā mācību procesā.

Virtuālās klases un mācību vadības sistēmas (LMS), piemēram, Google Classroom, Moodle un Blackboard, sekmē tiešsaistes nodarbības, uzdevumu izpildi un vērtēšanu, ļaujot skolotājiem izveidot strukturētu mācību vidi, nodrošinot resursus un skolēnu sasniegumu uzraudzību.

Turklāt vārdu krājuma veidošanai un praktizēšanai tiek izmantotas tādas lietojumprogrammas, kā Quizlet un Anki, kurās tiek izmantotas zibatmiņas un pakāpeniskas atkārtošanas metodes, lai palīdzētu skolēniem apgūt jaunus vārdus un jēdzienus.

2.daļa: Situāciju apraksti ar iespējamiem risinājumiem un nosacījumiem attiecībā uz pieejamo izglītību

Pirmais gadījums- Valodu barjera

Situācija: Migrējošo audzēkņu grupa profesionālās apmācības programmā saskaras ar valodas barjerām.

Risinājums: Ieviest bilingvālās izglītības programmas, kurās mācības notiek gan dzimtajā, gan mērķvalodā. Izmantojiet vizuālus palīgīdzekļus, vienkāršotu valodu un vienaudžu atbalstu, lai uzlabotu sapratni. Nodrošiniet papildu nodarbības, kurās galvenā uzmanība tiek pievērsta profesionālajai terminoloģijai un saziņas prasmēm.

Otrais gadījums- Atšķirīgs digitālo prasmju līmenis

Situācija: Studentiem no lauku apvidiem ir ierobežota piekļuve digitālajiem resursiem un interneta pieslēgumam, tas ietekmē viņu iespējas piedalīties tiešsaistes mācībās.

Risinājums: Izveidojiet kopienas mācību centrus, kas aprīkoti ar datoriem un interneta pieslēgumu. Sadarbojieties ar vietējām pašvaldībām un nevalstiskajām organizācijām, lai nodrošinātu pieejamus interneta pakalpojumus. Izmantojiet bezsaistes mācību materiālus un nodrošiniet, ka visu digitālo saturu var lejupielādēt lietošanai bezsaistē.

Prasības pieejamai izglītībai

Lai nodrošinātu pieejamo izglītību, organizācijām vajadzētu

- Izstrādāt iekļaujošu mācību programmu

Izstrādāt mācību programmu, kas pielāgota dažādām mācīšanās vajadzībām un stiliem.

- Nodrošināt mācības pedagogiem

Nodrošināt pedagogus ar prasmi izmantot iekļaujošas mācību metodes un tehnoloģijas.

- Nodrošināt fizisko pieejamību

Pielāgot fizisko vidi, lai tā būtu pieejama izglītojamajiem ar invaliditāti.

- Veicināt digitālo pratību

Piedāvāviet mācību programmas, lai uzlabotu digitālo prasmju apguvi izglītojamajiem un pedagogiem.

3. daļa: Digitālo rīku un izglītojošo spēļu izmantošana

Digitālie rīki valodu apguvei

Digitālajiem rīkiem ir izšķiroša nozīme, lai padarītu valodu apguvi pieejamāku un saistošāku. Tādi rīki kā Duolingo, Babbel un Memrise piedāvā interaktīvus valodas uzdevumus, kas pielāgoti dažādiem mācīšanās stiliem. Turklāt tādas platformas kā Zoom un Microsoft Teams atvieglo virtuālās valodu nodarbības, padarot mācīšanos pieejamu tiem, kuri nevar apmeklēt nodarbības klātienē.

Izglītojošas spēles

Izglītojošās spēles var ievērojami uzlabot motivāciju un iesaistīšanos valodas apgūvē. Spēļu sistēmas elementi, piemēram, punkti, nozīmītes un līderu saraksti, rada jautru un konkurētspējīgu mācību vidi. Kā piemērus var minēt:

- **Kahoot!**

(<https://kahoot.com>)

Uz spēlēm balstīta mācību platforma, kas ļauj pedagogiem veidot viktorīnas un interaktīvas nodarbības.

- **Quizlet**

(<https://quizlet.com/>)

Tiešsaistes rīks, kas izmanto zibatmiņas kartes un spēles, lai palīdzētu skolēniem iegaumēt leksiku un valodas jēdzienus.

- **Minecraft Education Edition**

(<https://education.minecraft.net/en-us>)

Aizraujoša spēle, kas māca valodas prasmes, izmantojot virtuālās pasaules veidošanu un stāstu atstāstīšanu.

Uzsvars uz esošajiem Erasmus + projektiem

Daudzi Erasmus+ projekti ir vērsti uz digitālo rīku un spēļu integrēšanu valodu apguvē. Šie projekti nodrošina ar vērtīgiem resursiem un pozitīvu praktisko pieredzi, lai radītu saistošu un pieejamu valodu apguves vidi. Kā piemērus var nosaukt:

- **E-Learning Platforms**

Projekti, kas izstrādā vispusīgus tiešsaistes valodu kursus.

https://www.ifo.it/wp-content/uploads/2019/02/T4TEMP-Toolkit-for-trainers_ENG.pdf

<https://education.ec.europa.eu/resources-and-tools/online-learning-resources/eu-funded-projects>

<https://learn.skills-framework.eu/>

- **Interaktīvas mācību aplikācijas**

Lietotnes, kurās valodas prasmju apguvei tiek izmantoti spēles elementi - **App Your School** (<https://www.appyourschool.eu/>)

- **Virtuālās apmaiņas programmas**

Programmas, kas apvieno dažādu valstu audzēkņus valodas apguvei un kultūras mijiedarbības veicināšanai.

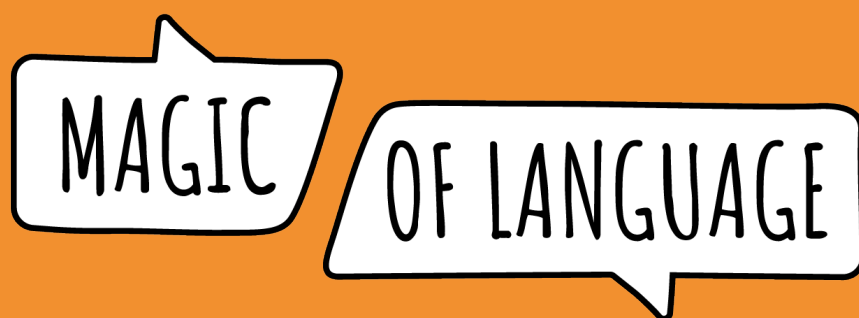
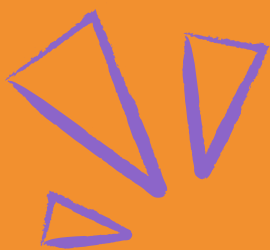
<https://erasmus-plus.ec.europa.eu/projects/search/details/2019-1-HR01-KA105-060690>

Noslēgumā

Plašai sabiedrībai pieejama izglītība un profesionālā pilnveide ir būtiska, lai sniegtu iespējas tiem, kuri nestrādā un nemācās, un migrantiem. Pieņemot, ka mācību procesā iekļauj audzēkņus ar atšķirīgam spējām un sociālo izcelsmi, izmantojot tehnoloģijas un integrējot spēles elementus, pedagogi var radīt piesaistošu un atbalstošu mācību vidi. Bulgārijā, Īrijā un Latvijā gūtās atziņas un piemēri kopā ar Erasmus+ projektu kopīgajiem centieniem nodrošina stabilu sistēmu valodu apguves pieejamības uzlabošanai visā Eiropā.

(<https://epale.ec.europa.eu/en/blog/erasmus-and-epale-framework-inclusion>)

MAGIC OF LANGUAGE

BG: edu-compass.com
IE: humaninhub.com
LV: <https://valodumape.lv>

Eiropas Savienības finansēts. Paustie viedokļi un uzskati atspoguļo autora(-u) personīgos uzskatus un ne vienmēr sakrīt ar Eiropas Savienības vai Eiropas Izglītības un Kultūras izpildaģentūras (EACEA) viedokli. Ne Eiropas Savienība, ne EACEA nenes atbildību par paustajiem uzskatiem.